

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

Buskerud fylkeskommune
Kulturavdelingen
Fylkeshuset
3020 Drammen

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK

Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset

Frederiks gate 3

0164 Oslo

KOPI

Besøksadresse

Frederiks gate 2

Deres ref.: 3011/95 ilgl/-

Vår ref.: 95/7073 JHL - 6

Telefon: 22 85 93 00

Telefaks: 22 85 95 24

Oslo 14. desember 1998

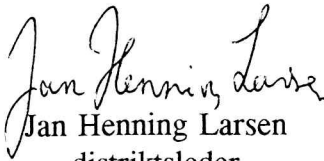
**RAPPORT OM ARKEOLOGISK UNDERSØKELSE AV AUTOMATISK FREDET
KULTURMINNE (ILDSTED)
GEILO GRUNNVANNSANLEGG
VERPE, 68/1, HOL KOMMUNE, BUSKERUD**

Vedlagt oversendes rapport om arkeologisk undersøkelse av ildsted ved pumpestasjonen på Fekjo i forbindelse med Geilo grunnvannledning i 1995.

Universitetets Oldsaksamling beklager at rapporten ikke er oversendt tidligere.

Rapporten er også sendt Hol kommune.

Med hilsen

Jan Henning Larsen
distriktsleder

**UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING**

FREDERIKSGT. 3
0164 OSLO

Gårds/bruksnavn		Verpe
G.nr./b.nr.		68/1
Kommune Hol	Fylke Buskerud	
Sogn Hol	Prestegjeld Hol	
Eier/bruker, adr.		
Gjelder:		Utgravning av ildsted i forbindelse med Geilo grunnvannsledning
Flyfoto	Kartref. ØK: BM 059-5-1	
Innberetning ved: Jan Henning Larsen	Dato 23. november 1998	

BAKGRUNNEN FOR UNDERSØKELSEN

I forbindelse med plan for Geilo grunnvannsledning foretok Buskerud fylkeskommune maskinell flateavdekking av enkelte deler av traséen nær gravfeltet på Fekjo, 69/43, i Ustedalen.

Ved registreringen fremkom den 7. september et ildsted beliggende ca 100 m øst for gravfeltet, jfr. avmerkning på kartvedlegg til rapport ved Knut Paasche. Buskerud fylkeskommune antok at det dreide seg om et automatisk fredet kulturminne. I brev av 29. september 1995 søkte Hol kommune om frigivelse av fornminnet. Saken ble behandlet på møte i Fornminneutvalget den 30. oktober 1995 (F 65/95). Ildstedet ble da frigitt med vilkår om at Hol kommune bekostet vedartsanalyse og radiologisk datering.

UNDERSØKELSEN

I forbindelse med undersøkelser på Uthus, 66/8, knyttet til samme tiltak, den 21. september 1995, foretok undertegnede etter avtale med Universitetets Oldsaksamling en prøvegravning med uttak av prøve fra ildstedet. I sin behandling av saken fant Fornminneutvalget at denne prøvegravningen var tilstrekkelig, og at det ikke var behov for ytterligere undersøkelser. Den vitenskapelige verdien av det omsøkte

Gårds/bruksnavn Verpe	
G.nr./b.nr. 68/1	
Kommune Hol	Fylke Buskerud

kulturminnet var hovedsakelig knyttet til en radiologisk datering.

ILDSTEDET

Ildstedet lå på en slette i bjerkeskogsområdet i bunnen av Ustedalen. Det fantes 0,2 m under overflaten og dannet en jevnt avrundet grop i undergrunnen, diameter 0,6 m, dybde 0,15 m. I gropen fantes kull og varmepåvirket stein.

KULLPRØVE

Behandlingen av kullprøve fra ildstedet er foretatt sammen med prøven fra Uthus, 66/8 (se også saksdokumenter her i UO top.ark.), prosjekt 19953002. I denne serien har prøven fra ildstedet på Verpe nr. 3, både ved vedartsanalyse og radiologisk datering.

Prøven er vedartsanalysert av førsteamanuensis Leif M. Paulssen. Av 20 fragmenter var 16 av furu og 4 av bjerk, jfr. rapport av 17. mars 1996.

Prøven ble videresendt Laboratoriet for radiologisk datering den 30. oktober 1996 (DF 2838). Av rapport av 17. september 1997 fremgår det at prøven er datert til 1470 ± 80 BP, kalibrert alder AD540-655.

Oslo 23. november 1998

Jan Henning Larsen

R a p p o r t

Vedlegg 3 / Tillegg
 No. 95/7073-6

7

11.mars 1996 mottatt 9 - ni - trekullprøver fra Universitetets Oldesamling, Oslo, v/forsker Jan Henning Larsen.

Prøvene, som ble mottatt i plastposer, var bl.a.merket som nedenstående oppstilling viser.

6 av prøvene skriver seg fra 2 jernvinneanlegg på Veslestølberget, 71/1, Hol kommune, Buskerud, og 3 prøver fra groper og ildsted ved Ustedalsfjorden, Hol kommune, Buskerud.

Fra hver prøve er det tatt ut 20 kullfragmenter for mikroskopiske undersøkelser, bortsett fra prøve nr.6, da denne bestod av 15 kullfragmenter.

I henhold til resultatene av de mikroskopiske undersøkelsene, antas de enkelte prøver å skrive seg fra de nedennevnte vedarter.

Prøve nr.:	Antall fragm.i prøven	Fragm.tatt ut fra prøven	Furu	Bjerk	Selje	Einer
1	Tallrike	20		12	8	
2	ca. 85	20	1	19		
3	ca. 70	20	11	11	5	3
4	Tallrike	20		20		
5	Tallrike	20		20		
6	15	15		15		
1	Tallrike	20	20			
2	ca. 40	20	20			
3	ca. 70	20	16	4		

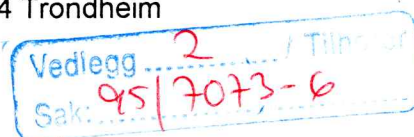
Blindern - Oslo, 17. mars 1996

Leif M. Paulssen
 Leif M. Paulssen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU - Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Larsen, Jan H.
Universitetets Oldsaksamling
Universitetet i Oslo

DF-2838

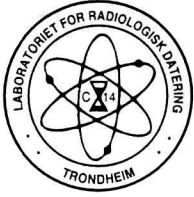
Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-13023	Geilo grunnvannledning 1 Uthus, Hol Buskerud	Trekull Furu	3.1 g	2040 ± 100	BC170-AD75	-26.1*

Dato: 11 NOV 1997

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulltixsen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: UNIT/NTH - Fakultet for fysikk og matematikk

Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim. Telefon 73 59 33 10. Telefax 73 59 33 83.

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Larsen, Jan H.
Universitetets Oldsaksamling
Universitetet i Oslo

DF-2838

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	^{14}C alder før nåtid	Kalibrert alder	$\delta^{13}\text{C}$ ‰
T-13024	Geilo grunnvannledning 2 Uthus, Hol Buskerud	Trekull Furu	7.7 g	735 ± 45	AD1275-1295	-26.1*
T-13025	Geilo grunnvannledning 2 Verpe, Hol Buskerud	Trekull Bjørk, furu	5.1 g	1470 ± 80	AD540-655	-26.1*

Dato: 17 SEP 1997

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulltixsen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Fakultet for fysikk og matematikk
Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73 59 33 10 Telefax 73 59 33 83

Dato: 17.09.97

Universitetets Oldsaksamling
v/Forsker Jan Henning Larsen
Frederiksgt. 3
0164 OSLO

BETALTE OPPDRAG

Vedlagt oversendes rapport for ^{14}C datering av følgende prøver:

DF 2838 - Prosjektreferanse 19953002

2 prøver fra Uthus og Verpen, Hol. Den siste prøven, merket Geilo grunnvannledning nr. 1, vil bli målt i løpet av september.

DF 2838 - Prosjektreferanse 19953003

5 prøver fra Lekshus, Hol.

DF 2838 - Prosjektreferanse 19950005

2 prøver fra Hillestad, Åmli.

DF 2873 - Prosjektreferanse 19963010

6 prøver fra Lunde, Farsund. De tre siste prøvene, merket K65, K73 og Lag 5, vil bli målt i løpet av september.

DF 2868 - Prosjektreferanse 19963002

3 prøver fra Lundstad, Ringerike.

DF 2909 - Prosjektreferanse 19973008

1 prøve fra Helling, Hol.

$\delta^{13}\text{C}$ -verdier merket med * er ikke målt, men antatte verdier.

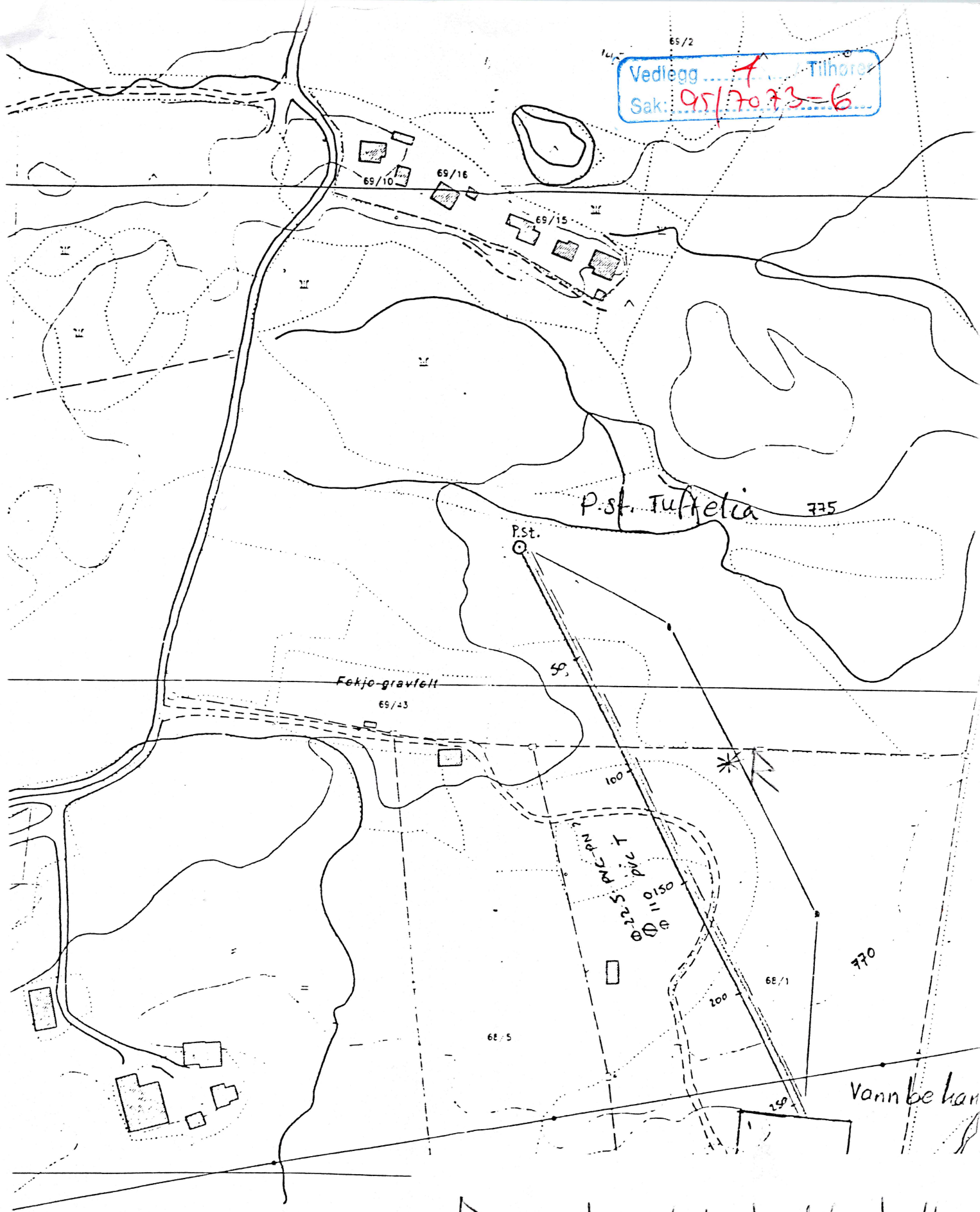
Faktura for DF 2909 følger vedlagt. Faktura for de øvrige prosjektene er oversendt tidligere.

Vennlig hilsen

Steinar Gulliksen

Rapporter
Faktura nr. 1194
Restmateriale i retur

Vedlegg 7 Tilhøve
Sak: 95/7073-6

66/E

PLAN FOR VANN OG AVLØP
VANNBEHANDLINGSHUSET -
TUFTELIA PUMPESTASJØK

M = 1 : 2000

* Ildsted

⚡ = automatisk fredet kulturminne

UNIVERSITETET I OSLO
INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK

30. Oktober 1995 Jan Maria Lund